

Summary

Andrushko P., Vasiuk M. The international agreements as a source of criminal law.

The article is analyzed nature, content and performance of international treaties in the system of criminal law sources. Indicated that the sources of criminal law isn't the acts (documents and relevant legal position. It is concluded that international treaties are specified output norms and principles that are the basis of the existence of the legal system of any country in the world; it is not possible to achieve appropriate goals, including the rights and freedoms, reduction and crime prevention practices generalization and develop effective methods to combat them without proper implementation and observance of international instruments.

Key words: source of law, international treaties, the Criminal Code, Criminal Law.

Отримано 27.10.2014

УДК 343.15

К. І. ГОДУЄВА, В. А. МОЗГОВА

Ксенія Ігорівна Годуєва, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України

Вікторія Анатоліївна Мозгова, кандидат юридичних наук, начальник відділу Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У ПЕРЕГЛЯДІ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

«Как бы ни был совершен процесс, какими гарантиями справедливости ни было бы обеспечено произнесение судьями решений, но и на суде, как во всякой человеческой деятельности возможны ошибки».

М. В. Давидов¹

Відповідно до ч. 1 ст. 370 і ч. 1 ст. 410 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) судові рішення повинні бути законним, обґрунтованим, вмотивованим і справедливим. Водночас нормативне закріплення цих вимог не гарантує повною мірою їх втілення на практиці, не виключає можливості судових помилок. Найпоширенішим у сучасному світовому судочинстві способом виправлення таких помилок є оскарження будь-якого судового рішення у суді вищої інстанції – апеляційної чи касаційної.

Забезпечення апеляційного і касаційного оскарження рішень суду є однією з основних засад судочинства відповідно до п. 8 ч. 3 ст. 129 Конституції України. Це положення знайшло своє відображення і у ст. 14 Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

Проблематика перегляду судових рішень завжди привертала увагу вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Б. Г. Бардамова, Т. В. Варфоломєєвої, І. В. Вернідубова, Ю. М. Грошевого, М. В. Давидова, В. Т. Маляренка, О. Р. Михайленка, М. М. Михеєнка, В. І. Мариніва, Г. М. Омеляненко, М. І. Сірого, О. О. Сухової, В. І. Теремецького, І. Я. Фойницького, О. Г. Шило.

Право на перегляд судового рішення у наукових працях розглядається як невід'ємна складова права на захист². Крім того, як слушно вказує В. І. Маринів, зазначене положення є міжнародним стандартом, оскільки гарантувати справедливість судового рішення неможливо без забезпечення права зацікавленої особи на його перевірку іншим складом суду³. Так, згідно зі ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та п. 5 ст. 15 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права кожен, кого засуджено за вчинення злочину, має право на перегляд його справи вищестоящим судом.

Незважаючи на широту і значимість наявних наукових досліджень з питань перегляду судових рішень, у них приділяється недостатня увага проблемам реалізації прокурором повноважень щодо оскарження судових рішень у кримінальних провадженнях стосовно неповнолітніх.

Водночас, прокурор є одним із центральних учасників судового провадження. Від ходу і результатів його діяльності багато в чому залежить, чи будуть досягнуті завдання кримінального провадження, передбачені ст. 2 КПК України, серед яких, зокрема, забезпечення того, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, а жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений.

Відповідно до ст. 9 КПК України, ст. 34 Закону України «Про прокуратуру» прокурор зобов'язаний неухильно додержуватися положень законодавства та забезпечувати прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень у кримінальних провадженнях, у тому числі щодо неповнолітніх. З метою реалізації останнього прокурору законодавчо гарантується право на перегляд рішень суду, що стосується прав, свобод чи інтересів особи, судом вищого рівня в порядку, передбаченому КПК України (ч. 2 ст. 24, п. 20 ч. 2 ст. 36 КПК України).

Стосовно неповнолітніх закон передбачив низку процесуальних особливостей ведення як досудового, так і судового кримінального провадження, які мають враховуватися прокурором при ініціюванні перегляду судових рішень.

Таким чином, у даній статті буде зроблено спробу з'ясувати проблемні питання, пов'язані з участю прокурора у перегляді судових рішень у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх, на підставі аналізу практики розгляду судами апеляційної та касаційної інстанцій таких проваджень.

У науковій літературі термін «апеляція» зазвичай розглядають у декількох значеннях⁴.

Так, по-перше, це одна з форм оскарження судових рішень. Виходячи із ч. 1 ст. 392 КПК України, апеляційне оскарження – це перегляд вищестоящим судом (апеляційною інстанцією) судового рішення, яке не набрало законної сили, за фактичними обставинами, тобто це повторний розгляд справи по суті з можливістю винесення нового рішення. Як пише І. Я. Фойницький: «Задача апеляційної інстанції – це надання новим розглядом судовому вироку додаткової гарантії справедливості, яка забезпечується шляхом залучення до участі у справі вищестоящего суду, досконаліше пізнання і більша досвідченість якого розглядається як подальше забезпечення інтересів правосуддя»⁵.

По-друге, апеляція – це уніфікована форма звернення до апеляційного суду з метою перегляду рішення місцевого суду, який розглянув справу (вимоги до апеляційної скарги встановлені у ст. 396 КПК України).

По-третє, апеляцію розглядають як привід до початку апеляційного провадження; по-четверте, як спосіб перевірки судових рішень.

Згідно зі статистичними даними, у 2013 році в апеляційному порядку в Україні було скасовано і змінено 640 вироків щодо неповнолітніх, що складає 8,3 % від загальної кількості осіб, стосовно яких постановлено вирокі місцевими судами (у 2012 році – 703 або 7,4 % відповідно).

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 393, п. 3 ч. 3 та п. 2 ч. 4 ст. 394 КПК України прокурор уповноважений оскаржувати судові рішення в апеляційному порядку.

Говорячи про прокурора як суб'єкта апеляційного оскарження, слід наголосити, що правом подання апеляційної скарги наділений прокурор, який брав участь у судовому провадженні, а також Генеральний прокурор України, прокурори Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя і прирівняні до них прокурори, їх заступники незалежно від їх участі в судовому провадженні (ч. 6 ст. 37 Закону України «Про судоустрій прокуратуру», ч. 4 ст. 36 КПК України). Таким чином, керівник та заступники керівника прокуратури районного рівня, які особисто не брали участь у вказаному судовому провадженні позбавлені такого права.

Зауважимо, що у ч. 2 ст. 395 КПК України встановлені чіткі строки подання апеляційних скарг: на вирок або ухвалу про застосування чи відмову в застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру – протягом тридцяти днів з дня їх проголошення; на інші ухвали суду першої інстанції – протягом семи днів з дня її оголошення; на ухвалу слідчого судді – протягом п'яти днів з дня її оголошення.

Генеральний прокурор України у наказі «Про організацію діяльності органів прокуратури щодо захисту прав і свобод дітей» від 1 листопада 2012 р. № 16гн зобов'язав прокурорів своєчасно вивчати законність судових рішень та за наявності підстав ініціювати їх перегляд (п. 9.2). При цьому копії апеляційних і касаційних скарг одночасно з внесенням слід надсилати до прокуратур вищого рівня, а прокурорам районів у містах – до прокуратур міст з районним поділом (п. 10.3).

Звертаючись до апеляційного суду, прокурор зобов'язаний вказати одну з підстав, визначених у ст. 409 КПК України, зокрема: неповноту судового розгляду; невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження; істотне порушення вимог кримінального процесуального закону; неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність або невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого.

Відповідно до вимог п. 2 ч. 4 ст. 394 КПК України обсяг оскарження вироку суду першої інстанції на підставі угоди між прокурором та підозрюваним, обвинуваченим про визнання винуватості є обмеженим. Прокурор має право оскаржити вирок, винесений на підставі угоди про визнання винуватості виключно з підстав призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; затвердження судом угоди у провадженні, в якому угода не може бути укладена (угода про визнання винуватості не може бути укладена: якщо йдеться про особливо тяжкий злочин; шкода завдана не лише державним або суспільним інтересам; у справі бере участь потерпілий).

Таким чином, у кримінальному процесуальному законі відсутня вказівка на можливість оскарження прокурором вироку, винесеного на підставі угоди, що укладена між неуповноваженими суб'єктами.

Зазначене набуває особливої актуальності щодо неповнолітніх. Адже відповідно до листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» від 15 листопада 2012 р. № 223-1679/0/4-12 угоду про примирення або визнання винуватості до досягнення неповнолітнім 16 років уповноважений укладати лише його

законний представник (про надання згоди неповнолітнім, його законним представником у наведених вище випадках обов'язково має бути зазначено в угоді про примирення), а після досягнення вказаного віку – неповнолітній самостійно, але за наявності згоди його законного представника.

Аналіз судової практики у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх свідчить про непоодинокі випадки звернення прокурорів до суду апеляційної інстанції з вимогою скасування рішення про повернення обвинувального акту (клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру) на підставі п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК України (внаслідок порушення вимог ст.ст. 485, 486 КПК України щодо фактів, які підлягають обов'язковому встановленню у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх).

В обґрунтуванні своїх вимог, як правило, вказується, що суд виходить за межі наданих йому повноважень на стадії підготовчого судового засідання, оскільки у ст. 291 КПК України не передбачено внесення в обвинувальний акт відомостей, зазначених в ст. 485 КПК України, а їх встановлення відбувається під час досудового розслідування та судового розгляду. Втім, достатньо обґрунтовано видається позиція судів, які наголошують, що вимоги положень глави 38 КПК України передбачають додаткові гарантії захисту прав і свобод неповнолітніх, у тому числі обов'язок правоохоронних органів вживати всі заходи для з'ясування даних про особу неповнолітнього, його віку, стану здоров'я та рівня розвитку, інших соціально-психологічних рис, а за наявності даних про розумову відсталість неповнолітнього, не пов'язану з психічною хворобою, необхідність з'ясування можливості усвідомлення значення своїх дій і міри можливості керування ними.

Отже, ефективність оскарження судових рішень в апеляційному порядку вимагає від прокурорів ретельної підготовки апеляційної скарги з дотриманням встановлених у законі строків та правильного визначення підстав і меж оскарження.

Крім перегляду судового рішення в апеляційному порядку, ще однією дієвою формою судового контролю за законністю рішень є їх перегляд касаційною інстанцією.

Виходячи із положень п. 21 ч. 1 ст. 3 та ч.ч. 1, 2 ст. 424 КПК України, касація – це стадія судового провадження, в якій Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, за поданням касаційної скарги прокурора або інших учасників процесу, переглядає вироки та ухвали про застосування або відмову у застосуванні примусових заходів медичного чи виховного характеру суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, судові рішення суду апеляційної інстанції, постановлені щодо зазначених судових рішень суду першої інстанції; ухвали суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції можуть бути оскаржені в касаційному порядку, якщо вони перешкоджають подальшому кримінальному провадженню, крім випадків, передбачених КПК України.

Згідно з п. 6 ч. 1 ст. 425 КПК України прокурор, як і інші учасники кримінального провадження, наділений правом внесення касаційної скарги у строки, передбачені ст. 426 цього Кодексу.

Необхідно погодитися з думкою Н. В. Чекмачевої, що інститут касації служить гарантією, а прокурор, що бере участь в суді касаційної інстанції і покликаний забезпечувати як захист прав і законних інтересів осіб і організацій, що потерпіли від злочинів, так і захист особи від незаконного і необґрунтованого звинувачення, засудження, є гарантом законності. Робота прокурора в суді касаційної інстанції є засобом забезпечення і своєрідним індикатором якості досудового розслідування та судового розгляду. У касаційному провадженні прокурор повинен забезпечити ефективне усунення судом касаційної інстанції помилок, допущених судом першої або апеляційної інстанцій, сприяти відновленню законних прав і свобод учасників кримінального судочинства, а також сприяти суду касаційної інстанції у винесенні законного і обґрунтованого рішення, у свою чергу, що також не містить помилок⁶.

Суд касаційної інстанції перевіряє правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального та процесуального права, правової оцінки обставин.

Відповідно до вимог ст.ст. 410–411 КПК України доводи щодо неповноти судового розгляду та невідповідності висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження є предметом перевірки судом апеляційної інстанції, який згідно зі ст. 409 КПК України має право на скасування вироку з зазначених підстав.

Касаційний розгляд здійснюється згідно з правилами розгляду в суді апеляційної інстанції з урахуванням особливостей, передбачених главою 32 КПК України.

Однією з таких особливостей є встановлене в ч. 4 ст. 434 КПК України правило, згідно з яким неприбуття сторін або інших учасників кримінального провадження не перешкоджає проведенню розгляду, якщо такі особи були належним чином повідомлені про дату, час і місце касаційного розгляду та не повідомили про поважні причини свого неприбуття.

Крім того, як наголошує Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ, відповідно до практики Європейського суду з прав людини, відсутність засудженого, його захисника під час розгляду справи судом касаційної інстанції не може автоматично вважатися порушенням п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод⁷.

Встановлені у ст. 438 КПК України підстави для скасування або зміни судових рішень при розгляді справи в суді касаційної інстанції є наступними.

По-перше, істотне порушення вимог кримінального процесуального закону. Одним із найбільш поширених істотних порушень кримінального процесуального закону є порушення права на захист. Відповідно до п. 4 ч. 2 ст. 412 КПК України здійснення судового провадження за відсутності захисника, участь якого є обов'язковою визначається безумовною підставою для скасування судового рішення. Так, колегія суддів судо-

вої палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ в ухвалі від 5 листопада 2013 року задовольнила касаційну скаргу прокурора у кримінальному провадженні № 12012270090000020, на тій підставі, що колегія суддів судової палати у кримінальних справах апеляційного суду Чернівецької області всупереч вимогам ст. 52 КПК України щодо обов'язкової участі захисника, установивши факт неприбуття в судове засідання захисника неповнолітнього, не відклала апеляційного розгляду і розглянула справу без участі захисника, тим самим допустила порушення права на захист⁸.

Втім, як свідчить аналіз розгляду Вищим спеціалізованим судом з розгляду цивільних і кримінальних справ кримінальних проваджень зазначеної категорії, проведення судом допиту неповнолітнього за відсутності педагога, психолога чи лікаря, однак за участі захисника і законного представника, не розглядається як порушення права на захист⁹.

Крім цього, зустрічаються також випадки перевищення судами своїх повноважень щодо винесення рішення у кримінальних провадженнях стосовно неповнолітніх. Так, в ухвалі судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 6 листопада 2012 р. звернуто увагу, що у рішенні про застосування до неповнолітнього заходів виховного характеру Ленінський районний суд м. Вінниці, помилково визнав неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності, винним у вчиненні злочину¹⁰.

По-друге, підставою для скасування або зміни судового рішення при розгляді справи у суді касаційної інстанції є неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність. Аналіз практики розгляду судами касаційної інстанції кримінальних проваджень щодо неповнолітніх засвідчив, що найбільш поширеним порушенням кримінального процесуального закону є не виконання судом першої та апеляційної інстанції вимоги ч. 3 ст. 105 КК України щодо необхідності встановлення тривалості примусових заходів виховного характеру, що призначаються засудженому¹¹. Вказане повною мірою узгоджується з роз'ясненнями, які містяться у абз. 2 п. 6 ППВСУ від 15 травня 2006 р. № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру».

По-третє, невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особи засудженого. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються провадження правосуддя стосовно неповнолітніх (Пекінські правила, 1985 рік) орієнтують на те, що система правосуддя щодо неповнолітнього направлена в першу чергу на забезпечення добробуту неповнолітнього й забезпечення того, щоб будь-які заходи впливу на останнього були завжди пропорційні, як з індивідуальними даними особистості правопорушника, так із обставинами правопорушення.

У зв'язку з цим, колегія суддів судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ в ухвалі від 26 вересня 2013 року зауважила, що крім пом'якшуючих, визначених у ст. 65 та ст. 66 КК України та обтяжуючих вину обставин, визначених у ст. 67 КК України, а також даних, що характеризують особу засудженого, судам при призначенні покарання необхідно брати до уваги конкретні обставини справи, наприклад, віктимну поведінку потерпілого¹².

Таким чином, перелік підстав для оскарження рішень суду першої та апеляційної інстанції в касаційному порядку, порівняно з раніше діючим КПК України 1960 року, не зазнав змін.

Водночас, введення нового для національного законодавства інституту угод у кримінальному провадженні, викликало необхідність визначення підстав для оскарження вироку суду першої інстанції на підставі угоди після його перегляду в апеляційному порядку, а також судового рішення суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на такий вирок. Відповідно до п. 3 ч. 3 ст. 424 КПК України такими підставами є: призначення судом покарання менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; затвердження судом угоди у провадженні, в якому згідно з ч. 4 ст. 469 КПК України угода не може бути укладена.

Крім того, необхідно погодитися з думкою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, що виходячи з системного аналізу положень ст.ст. 424 та 469 КПК України, прокурор наділений правом на касаційне оскарження судових рішень на підставі угоди про визнання винуватості (вироку суду першої інстанції після його перегляду в апеляційному порядку та ухвали суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на цей вирок) виключно з підстави призначення судом менш суворого покарання, ніж узгоджене сторонами угоди¹³.

Таким чином, аналіз практики судового розгляду кримінальних проваджень щодо неповнолітніх при оскарженні судових рішень дозволяє констатувати, що результативність реалізації прокурором повноважень у цій сфері забезпечується якісною підготовкою апеляційної чи касаційної скарги, заснованою на всебічному і системному моніторингу вироків і ухвал, винесених у аналогічних кримінальних провадженнях та розміщених в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

¹ Давыдов Н. В. Несколько лекций по уголовному процессу / Н. В. Давыдов. – М., 1909. – 104 с. – С. 32.

² Шило О. Г. Теоретичні основи та практика реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні у кримінальному процесі України: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / О. Г. Шило. – Х., 2011. – 41 с. – С. 14.

³ Маринів В. Перегляд судових рішень у кримінальному процесі України: окремі питання / В. Маринів // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – № 4. – С. 183–192. – С. 184.

⁴ Костюченко О. Ю. Апеляційне оскарження судових рішень у кримінальному процесі України: автореф. дис... к-та юрид. наук: 12.00.09 / О. Ю. Костюченко. – К., 2005. – 18 с. – С. 9.

⁵ Фойницький І. Я. Курс уголовного судопроизводства / И. Я. Фойницкий. – СПб., 1910. – Т. 2. – 3-е изд., пересм. и доп. – 572 с. – С. 507.

⁶ Чекмачева Н. В. Прокурор в кассационном производстве по уголовным делам и проблемы обеспечения законности и обоснованности приговоров: автореф. дис... к-та юрид. наук: 12.00.09 / Н. В. Чекмачева. – М., 2009. – 33 с. – С. 3–4.

⁷ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 1 липня 2014 року у кримінальному провадженні № 12013160160000579 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39642900>

⁸ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 листопада 2013 року у кримінальному провадженні № 120122700900000020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34640826>

⁹ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23 вересня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40698578>

¹⁰ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 6 грудня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28033194>

¹¹ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 6 грудня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28033194>; Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 жовтня 2014 року у кримінальному провадженні № 12013250140000926 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40995648>

¹² Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 26 вересня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34342490>

¹³ Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16 липня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32582518>

Резюме

Годуєва К. І., Мозгова В. А. Участь прокурора у перегляді судових рішень у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх.

Стаття присвячена проблематиці участі прокурора в перегляді судових рішень у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх у суді вищої інстанції. Зокрема, у ній підкреслено обов'язок прокурора забезпечувати прийняття судом законних та неупереджених процесуальних рішень у таких провадженнях, розглянуто порядок і особливості оскарження ним відповідних судових рішень. На підставі аналізу практики розгляду судами апеляційної та касаційної інстанцій зазначених проваджень охарактеризовано основні підстави оскарження прокурором вироків щодо неповнолітніх, а також його наслідки. Зроблено висновок, що результативність реалізації прокурором повноважень у цій сфері забезпечується якісною підготовкою апеляційної чи касаційної скарги, заснованою на всебічному і системному моніторингу вироків і ухвал, винесених у аналогічних кримінальних провадженнях та розміщених в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Ключові слова: кримінальне провадження щодо неповнолітніх, прокурор, інститут перегляду судових рішень, апеляційна скарга, касаційна скарга.

Резюме

Годуєва К. И., Мозгова В. А. Участие прокурора в пересмотре судебных решений по уголовным производствам в отношении несовершеннолетних.

Статья посвящена проблематике участия прокурора в пересмотре судебных решений в уголовных производствах в отношении несовершеннолетних в суде высшей инстанции. В частности, в ней подчеркнута обязанность прокурора обеспечивать принятие судом законных и объективных процессуальных решений в таких производствах, рассмотрен порядок и особенности обжалования им соответствующих судебных решений. На основании анализа практики рассмотрения судами апелляционной и кассационной инстанций указанных производств охарактеризованы основные основания обжалования прокурором приговоров в отношении несовершеннолетних, а также его последствия. Сделан вывод, что результативность реализации прокурором полномочий в этой сфере обеспечивается качественной подготовкой кассационной жалобы, основанной на всестороннем и системном мониторинге приговоров и постановлений, вынесенных в аналогичных уголовных производствах и размещенных в Едином государственном реестре судебных решений.

Ключевые слова: уголовное производство в отношении несовершеннолетних, прокурор, институт пересмотра судебных решений, апелляционная жалоба, кассационная жалоба.

Summary

Godueva K., Mozgova V. Participating of public prosecutor in the revision of court decisions on criminal proceedings in juvenile cases.

The article is sanctified in the range of problems of participation of public prosecutor in the revision of court decisions in criminal proceedings in juvenile cases in the highest court. In particular, there is accented attention on the duty of public prosecutor to provide an acceptance by the court of legal and objective judicial decisions in such proceedings, are viewed an order and features of appeal of appropriate court decisions by him. On the basis of the analysis of practice of consideration by courts of appeal and court of cassation of these proceedings there are described the main bases of the appeal by the prosecutor of sentences concerning minors, and also its consequence. Concluded, that effectiveness of realization by the public prosecutor the powers in this sphere provided of quality preparation of the appeal, based on the comprehensive and systematic monitoring of the sentences and decisions, imposed in analogical cases which accommodated in the Unified state register of court decisions.

Key words: criminal proceedings in juvenile cases, public prosecutor, institute of revision of court decisions, appeal, cassation appeal.

Отримано 17.10.2014